

Міністерство освіти і науки України
Український державний університет
імені Михайла Драгоманова
Педагогічний факультет
Кафедра початкової освіти та інноваційної педагогіки

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

«СУЧАСНА КАРТОГРАФІЯ У ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ»

освітньо-професійної програми Початкова освіта

галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

спеціальності 013 Початкова освіта

освітнього рівня магістр

Шифр за навчальним планом (термін навчання 1,4): ВВ2.02

2 курс, 3-й семестр

I. Опис дисципліни

Навчальне навантаження з дисципліни		Методи навчання і форми контролю
Кількість кредитів - 3		Методи навчання: 1. За джерелом передачі інформації: <i>словесні, наочні, практичні.</i> 2. За рівнем пізнавальної активності: <i>репродуктивні, пояснювально-ілюстративні, проблемного викладу, частково-пошукові, дослідницькі.</i> 3. За логікою розгортання змісту: <i>індуктивні, дедуктивні, традуктивні.</i> 4. Інноваційні: <i>ігрові, проєктні, інтерактивні, методи дистанційного навчання.</i>
Загальна кількість годин - 90		
<i>Денна</i>	<i>Заочна</i>	
Лекції:		
4	4	
Практичні заняття:		
10	8	
Лабораторні заняття:		
-	-	
Самостійна робота:		
76	78	
Співвідношення аудиторних годин і годин СРС:		
1/5	1/5	
Тижневе навантаження (год.) - аудиторне: 2 - самостійна робота: 4		Форма підсумкового контролю: <i>залік</i>
Мова навчання - українська		

Предметом вивчення освітнього компонента є методика застосування навчальних картографічних посібників у професійній діяльності вчителя початкової школи.

Міждисциплінарні зв'язки: педагогіка: дидактика початкової освіти, методики та технології навчання освітніх галузей у початковій школі, технології управління освітнього процесу у початковій школі

Мета освітнього компонента – забезпечити оволодіння студентами спеціальності 013 «Початкова освіта» освітнього рівня «Магістр» необхідним обсягом фахових компетентностей, які допоможуть вчителю ефективно застосовувати навчальні картографічні посібники в професійній діяльності.

II. Основні результати навчання та компетентності, які вони формують:

Інтегральна компетентність. Здатність самостійно та комплексно розв'язувати задачі в сфері початкової освіти, у професійно-педагогічній та науково-пошуковій діяльності вчителя дослідницького та інноваційного характеру.

№	Результати навчання	Компетентності
1	ПР 3: Застосовувати інноваційні технології в навчанні освітніх галузей початкової школи в стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях.	СК 3: Здатність застосовувати інноваційні технології в навчанні освітніх галузей початкової школи в стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях.
2	ПР 4: Створювати особисту методичну систему навчання здобувачів початкової освіти предметів початкової школи, адаптувати її до різних умов освітнього процесу.	СК 5: Здатність організовувати та управляти освітніми процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів, співпраці з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців, використовуючи інформаційно-комунікаційні технології та цифрові сервіси.
3	ПР 5: Організовувати та управляти освітніми процесами у складних, непередбачуваних умовах, що потребують нових стратегічних підходів, налагоджувати співпрацю з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців, використовуючи інформаційно-комунікаційні технології та цифрові сервіси.	

III. Тематичний план освітнього компонента

На вивчення освітнього компонента відводиться 3 кредитів ЄКТС 90 годин.

№ з/п	Назви модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)					Кількість годин (заочна форма навчання)				
		Аудиторні	Лекції	Практичні	Лабораторні	СРС	Аудиторні	Лекції	Практичні (семінарські)	Лабораторні	СРС
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади використання картографічних навчальних посібників учителем НУШ											
1	Тема 1.1. Вступ. Сучасні картографічні навчальні посібники як провідний засіб організації ефективного освітнього процесу сучасних молодших школярів.	4	2	2	-	26	4	2	2	-	26
Змістовий модуль 2. Методичні особливості використання картографічних навчальних посібників у професійній діяльності вчителя початкової школи											
2	Тема 2.1. Види картографічних навчальних посібників у практиці роботи НУШ та методика їх застосування.	10	2	8	-	50	4	2	6	-	52
Разом: _90_ год.		14	4	10	-	76	12	4	8	-	78

IV. Зміст освітнього компонента за модулями та темами

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади використання картографічних навчальних посібників учителем НУШ

Тема 1.1. Вступ. Сучасні картографічні навчальні посібники як провідний засіб організації ефективного освітнього процесу сучасних молодших школярів.

Мета і завдання освітнього компоненту. Суть поняття «картографічні посібники», «картографічні навчальні посібники», їх місце у професійній діяльності вчителя початкової школи та можливості для реалізації ідей НУШ. Картографічні посібники у освітньому просторі НУШ.

Вимоги до створення картографічних навчальних посібників для початкової школи: загальна відповідність змісту освітнім програмам, урахування вікових особливостей, дотримання принципу наочності, науковості, доступності для розуміння, відповідність естетичним і етичним критеріям, функціональна придатність для застосування, практичність у роботі.

Реалізація компетентнісного та діяльнісного підходів через роботу учнів з картографічними посібниками. Форми організації навчальної діяльності учнів: індивідуальна, фронтальна, парна, групова.

Змістовий модуль 2. Методичні особливості використання картографічних навчальних посібників у професійній діяльності вчителя початкової школи.

Тема 2.1. Види картографічних навчальних посібників у практиці роботи НУШ та методика їх застосування.

Види картографічних навчальних посібників, їх характеристика та дидактичні можливості: атласи, електронні посібники, контурні карти, стінні та настільні карти, інтерактивні карти, глобуси, рельєфні карти й моделі.

Шкільний атлас як складна картографічна модель із системною організацією. Текстовий та ілюстративний контент атласів для молодших школярів, вимоги до оформлення. Методика організації різних форм діяльності учнів з атласом на уроках та в позаурочній діяльності. Контурні карти у атласах для початкової школи, методика організації роботи з ними.

Види карт, можливості реалізації міжпредметних зв'язків під час вивчення предметів та інтегрованих курсів у початковій школі. Методика роботи молодших школярів з навчальними картами: стінними, настільними, інтерактивними.

Види глобусів та методика їх використання.

Методика роботи з картографічними посібниками в умовах змішаного та дистанційного навчання. Можливості використання інтерактивних карт з інструментарію програмного засобу MozaBook, Google Maps та його ресурсність для реалізації завдань НУШ.

Використання картографічних навчальних посібників під час ущільненого опитування учнів. Застосування карт у інструментах для вікторин (Wheel of Names), online оцінювання (MozaBook, Wordwall, Google forms, Kahoot!, Learningapps).

V. Завдання до самостійної роботи студентів та форми контролю за їх виконанням

№ з/п	Назви модулів і тем	Зміст завдань до СРС	Форма виконання/звітності
1	Змістовий модуль 1. Теоретичні засади використання картографічних навчальних посібників учителем НУШ Тема 1.1. Вступ. Сучасні картографічні навчальні посібники як провідний засіб організації ефективного освітнього процесу сучасних молодших школярів	Ознайомлення з контентом найпоширеніших картографічних навчальних посібників для початкової школи: атласів, карт, стінних та настільних посібників.	Зведена таблиця з назвою ресурсу та покликанням на неї, коротким змістом контенту
3	Змістовий модуль 2.		Рекомендації щодо

Методичні особливості використання картографічних навчальних посібників у професійній діяльності вчителя початкової школи. Тема 2.1. Види картографічних навчальних посібників у практиці роботи НУШ та методика їх застосування.	Аналіз Типових освітніх програм, навчальних планів з предметів та інтегрованих курсів початкової школи щодо можливостей використання картографічних навчальних посібників в освітньому процесі. Підбір орієнтовних тем уроків у початковій школі, де доцільно використати різні види картографічних навчальних посібників, і розробка завдання для роботи з ними.	застосування у роботі вчителя початкової школи за алгоритмом: тема уроку, картографічний посібник, вид роботи з ним
	Розробка детального плану-конспекту уроку з використанням довільно обраних картографічних навчальних посібників., що використовуються на різних етапах уроку	План-конспект уроку з презентацією.

VI. Контроль якості знань здобувачів

6.1. *Форми і методи поточного контролю*

Форми поточного контролю: модульні контрольні роботи.

Методи поточного контролю: усне опитування, тести, практичні завдання.

6.2. *Форми і методи підсумкового контролю*

Залік

VII. Інформаційні джерела для вивчення курсу

1. Атлас «Моя Україна». (2015). Київ: ДНВП «Картографія».
2. Атлас. Природознавство з контурними картами до курсу «Я досліджую світ». (2020). Київ: ДНВП «Картографія».
3. Васютіна, Т. М. (2021). Атлас «Я досліджую світ» з контурними картами. Суспільство. Історія. Культура. Для 1–4-х класів. Київ: ДНВП «Картографія».
4. Васютіна, Т. М., Іщук, І. О., & Остроух, В. І. (2019). Дидактичні можливості атласу з природознавства до курсу «Я досліджую світ» (1–2 клас) для навчання молодших школярів. *Початкова школа*, 5, 38–42. Відновлено з http://catalog.library.tnpu.edu.ua:8080/library/DocDescription?doc_id=676136
5. Васютіна, Т. М. & Косик, В. М. (2021). *Основи землезнавства з програмним засобом MozaBook*. Київ: НПУ імені М.П. Драгоманова. Відновлено з <https://bit.ly/3rKxM03>
6. Васютіна, Т. М., & Саєнко, Ю. О. (2021). Методика організації роботи учнів 1–го класу з картографічними посібниками в процесі вивчення курсу «Я досліджую світ» *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*, 36(1), 239–244. Відновлено з <https://bit.ly/3rLDoXN>
7. Даценко, Л. М. (2011). *Навчальна картографія в умовах інформатизації суспільства: теорія і практика*. Київ: ДНВП «Картографія».
8. *Державний стандарт початкової освіти*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-%D0%BF#Text>
9. Електронні версії підручників. URL: <https://imzo.gov.ua/pidruchniki/elektronni-versiyi-pidruchnikiv/>
10. Концепція «Нова українська школа». URL: <http://mon.gov.ua/202016/12/05/konczepczyia.pdf>
11. Типова освітня програма (за ред. Б. Шияна). URL: <https://bit.ly/3TdkeWB>
12. Типова освітня програма (за ред. О.Я. Савченко). URL: <https://bit.ly/3SIimmuc>
13. Google Maps/. URL: <https://www.google.com/maps/?hl=uk>
14. Google Hangouts. URL: <https://hangouts.google.com/>

15. GoogleClass. URL: <https://classroom.google.com/u/0/h>
16. Google forms. URL: <https://docs.google.com/forms/u/0/>
17. Jamboard. URL: <https://jamboard.google.com/u/0/>
18. Kahoot!. URL: <https://kahoot.com/schools-u/>
19. Matific. URL: <https://www.matific.com/ua/uk/home/>
20. MindMeister. URL: <https://www.mindmeister.com/ru>
21. Mentimeter. URL: <https://www.mentimeter.com/>
22. MozaBook. URL: <https://www.mozaweb.com/uk/mozabook>
23. Mozaik Education. MozaBook перші кроки: Довідник. MozaLearn tutorials. Imosoft Kft.MS-9851-GStarted-UK - Видання 1, 2017. 60 с.
24. Wheel of Names. URL: <https://wheelofnames.com/>

VIII. Інформація про викладача

Викладач	ВАСЮТИНА ТЕТЯНА МИКОЛАЇВНА
Профіль викладача на сторінці кафедри/факультету	доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри початкової освіти та інноваційної педагогіки педагогічного факультету https://bit.ly/3TYHEPq Авторський Ютуб-канал: https://bit.ly/3TZmQak
Електронна адреса	t.m.vasyutina@npu.edu.ua
Контактний телефон	(044) 486 45 39
Інформація про консультації	Консультації згідно визначеного графіку кафедри

IX. Організаційні вимоги з вивчення навчальної дисципліни

(політика навчальної дисципліни)

9.1. Вимоги до роботи студентів під час проведення навчальних занять з курсу (відвідування занять, етика поведінки під час занять, відпрацювання пропущених занять тощо)

Політика щодо відвідування

Під час вивчення курсу здобувачі вищої освіти дотримуються вимог чинного законодавства України, Статуту УДУ імені Михайла Драгоманова (<https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty/statut-ukrayinskoho-derzhavnoho-universytetu-imeni-mykhayla-drahomanova>) і Правил внутрішнього розпорядку УДУ імені Михайла Драгоманова (<https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty/nakaz/pravya-vnutrishnoho-rozporiadku-udu-imeni-mykhaila-drahomnaova>) відвідують заняття відповідно розкладу, дотримуються етичних норм поведінки.

Усі учасники освітнього процесу дотримуються загальноприйнятих моральних принципів, правил поведінки та корпоративної культури; підтримувати атмосферу доброзичливості, відповідальності, порядності й толерантності. Відвідування занять з курсу є обов'язковим за визначеним деканатом розкладом. За об'єктивних причин (лікарняний, заява) заняття може бути відпрацьованим. Атмосфера на заняттях повинна бути творчою, відкритою до конструктивної критики. Недопустимі запізнення на заняття; списування.

Політика щодо дедлайнів і перескладання

Здобувачі вищої освіти можуть здійснювати перескладання результатів навчання курсу відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в УДУ імені Михайла Драгоманова», «Положення про порядок контролю якості знань студентів УДУ імені Михайла Драгоманова», «Положення про порядок ліквідації академічної заборгованості студентами УДУ імені Михайла Драгоманова» (посилання на Положення: <https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty>).

Усі завдання передбачені навчальною програмою мають бути виконанні у встановлений викладачем термін.

Правила виконання завдань ОК: практичні та самостійні завдання виконуються вчасно та здаються викладачу у визначені ним терміни. Роботи, що здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються нижчою оцінкою (75% від максимальної оцінки). У разі неатестації перескладання відбувається з дозволу деканату.

Політика щодо конфліктних ситуацій

Вирішення конфліктних ситуацій у ЗВО здійснюється відповідно до «Положення про врегулювання конфліктів в УДУ імені Михайла Драгоманова» (<https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty/nakaz/polozhennia-pro-vrehulivannia-konfliktiv-v-udu-imeni-mykhaila-drahomanova>). Між

учасниками освітнього процесу здійснюється партнерська взаємодія, толерантність і повага до кожної особистості.

9.2. Вимоги до академічної доброчесності студентів.

Політика щодо академічної доброчесності

Політика курсу ґрунтується на засадах «Положення про академічну доброчесність в УДУ імені Михайла Драгоманова» (<https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty/nakaz/polozhennia-pro-akademichnu-dobrochesnist-udu>). Викладач ознайомлює здобувача вищої освіти з правилами поведінки на заняттях, користуванням засобами електронного зв'язку, недопущенням академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації, списування, акцентує увагу на заборону використання додаткових джерел інформації під час оцінювання знань, при використанні Інтернет-ресурсів зазначається використане джерело.

Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової діяльності.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності.

Х. Умови для інклюзивного вивчення освітнього компонента:

Даний курс може викладатися для людей з особливими освітніми потребами. Форми і методи інклюзивного навчання обираються з урахуванням індивідуальних потреб здобувача. Обов'язково поєднуються фронтальні, індивідуальні та групові ФОНД. Традиційні методи навчання поєднуються з інтерактивними і спеціальними (методи педагогічного супроводу та корекції, тощо).